

Sociological strategies effective on women's physical policies in club sports

Kobra Ramezani

PhD student in Sports Management, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Farideh Sharifi Far *

Assistant Professor, Department of Sports Management, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Bahram Ghadimi

Associate Professor, Department of Sociology, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Mona Rezaei

Assistant Professor of Sports Management Department, Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran

Akbar Afarinesh Khaki

Assistant Professor of Sports Management, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Abstract

The purpose of this research was to provide a model of sociological strategies effective on women's physical policies in club sports. A qualitative research with a systematic exploratory approach was chosen. The statistical population of the research includes professors of sports management, sports sociology and sports psychology (at least two researches in the field of the current title) and elite female athletes (at least ten years of continuous sports activity and winning championship medals in national competitions and master's studies and Ph. D.) The number of these people was approximately 45 people. The statistical sample was selected based on reaching theoretical saturation (18 people). The research tools included a systematic library study and an exploratory (semi-structured) interview. The validity of the tool was evaluated and confirmed based on the validity of the sample, the opinion of experts, and the agreement between the correctors. In order to analyze the findings, a multi-stage conceptual coding method with a systemic analysis approach was used. Based on the extracted conceptual framework, 3 overarching themes, 7 organizing themes and 35 basic themes were obtained. Sociological strategies effective on women's physical policies in club sports are proposed in three areas: micro or individual (life style of the family and socioeconomic base of the family), middle or community level (public awareness and interpersonal factors and macro level or governance (system) education, media and laws and policies) was determined. Therefore, according to the results of the research, it is suggested that the laws and regulations should be fundamentally revised in the development of executive guarantee on women's physical policies in club sports.

Key words: Body Management, Physical Politics, Women's Sports.

* Corresponding Author: E-mail: sharififarideh797@gmail.com

راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی

کبری رضانی

دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

فریده شریفی‌فر*

استادیار گروه مدیریت ورزشی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

بهرام قدیمی

دانشیار گروه جامعه‌شناسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مونا رضایی

استادیار گروه مدیریت ورزشی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

اکبر آفرینش خاکی

استادیار گروه مدیریت ورزشی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

هدف از این پژوهش، ارائه مدل راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی بود. تحقیق از نوع کیفی با رویکرد اکتشافی نظام‌مند انتخاب شد. جامعه آماری پژوهش شامل اساتید مدیریت ورزشی، جامعه‌شناسی ورزشی و روان‌شناسی ورزشی (حداقل دو پژوهش در زمینه عنوان حاضر) و ورزشکاران نخبه بانوان (حداقل ده سال فعالیت مداوم ورزشی و کسب مدال‌های قهرمانی در مسابقات کشوری و تحصیلات کارشناسی ارشد و دکتری) بود. تعداد این افراد به صورت حدودی، ۴۵ نفر بود. نمونه آماری بر مبنای رسیدن به اشباع نظری به صورت هدفمند انتخاب شدند (۱۸ نفر). ابزار پژوهش شامل مطالعه کتابخانه‌ای نظام‌مند و مصاحبه اکتشافی (نیمه ساختارمند) بود. روایی ابزار بر اساس اعتبار نمونه، نظر خبرگان و توافق بین مصححان ارزیابی و تأیید گردید. جهت تحلیل یافته‌ها از روش کدگذاری مفهومی چندمرحله‌ای با رویکرد تحلیل سیستمی استفاده شد. بر اساس چارچوب مفهومی استخراج‌شده، ۳ مضمون فراگیر، ۷ مضمون سازمان‌دهنده و ۳۵ مضمون پایه به دست آمد. راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی پیشنهادشده، در سه حوزه خرد یا فردی (سبک زندگی خانواده و پایگاه اقتصادی اجتماعی خانواده)، سطح میانی یا اجتماع (آگاهی عمومی و عوامل میان فردی) و سطح کلان یا حاکمیت (سیستم آموزشی، رسانه و قوانین و سیاست‌ها) مشخص گردید؛ بنابراین با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد داده می‌شود که با بازنگری اساسی قوانین و مقررات در توسعه ضمانت اجرایی بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی انجام پذیرد.

واژه‌های کلیدی: مدیریت بدن، سیاست جسمانی، ورزش بانوان.

* نویسنده مسئول: E-mail: sharififarideh797@gmail.com

مقدمه

در دیدگاه جامعه‌شناسان جامعه‌پذیری روندی است که فرد برای زندگی گروهی آماده می‌شود و نقش اساسی در شکل‌گیری رفتارهای فرد دارد (هارتیل^۱ و همکاران، ۲۰۲۳). در اینجا تأکید بر این است که این موضوع درک شود که افراد چگونه آموزش می‌بینند تا انتظارات هنجاری و نقش گروهی متعلق به خود را بپذیرند. این دیدگاه بر موقعیت اجتماعی جامعه‌پذیری تأکید دارد که افراد به‌وسیله آن، خود را با ساختارهای هنجاری جامعه انطباق دهند (دلانا^۲ و همکاران، ۲۰۲۳). به‌رحال تلقی برخی از جامعه‌شناسان از مفهوم جامعه‌پذیری نوعی هم‌سازی است. برخی دیگر جامعه‌پذیری را فرایند انتقال فرهنگ و الگوهای فرهنگی معرفی نموده‌اند؛ یعنی جوامع انسانی برای ایجاد وحدت و همبستگی جامعه خود، بر یک سلسله ارزش‌ها، هنجارها و نمادها توافق می‌کنند و این فرهنگ را به شکل الگوهای فرهنگی به نسل جدید منتقل می‌کنند (طاهری و همکاران، ۲۰۲۳). تعدادی دیگر جامعه‌پذیری را به‌عنوان کارکرد جامعه در حفظ خویش معرفی نموده‌اند که نظام حاکم از طریق انتقال فرهنگ به نسل جدید، به وظیفه حفظ و تداوم خویش اقدام می‌کند. به عبارت بهتر می‌توان گفت جامعه‌پذیری امری مبنایی است، یعنی فرایند جامعه‌پذیری در یک جامعه و فرهنگ خاص آن است (فرقانی و همکاران، ۲۰۱۸).

همچنین جامعه‌شناسان در تحلیل و تبیین پدیده‌های اجتماعی بر اساس نظریه‌های مختلف اجتماعی و همچنین بر اساس فرهنگ‌ها و ساختارهای اجتماعی جوامع مختلف عمل می‌کنند (پیت^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). در تبیین ورزش و فعالیت‌های ورزشی در جامعه می‌توان از دیدگاه‌ها و نظریه‌های مختلف جامعه‌شناسی استفاده کرد. برنامه‌ها و فعالیت‌های ورزشی مانند سایر پدیده‌های اجتماعی بیش از یک نظریه یا دیدگاه کلی مبتنی است. برنامه‌ریزان، مربیان، معلمان و مدیران ورزشی نمی‌توانند در فعالیت‌های آموزشی یا برنامه‌های اجرایی خود تنها از یک دیدگاه یا نظریه خاص استفاده کرده و یا تأکید ورزند و نسبت به آن‌ها تعصب نشان دهند، بلکه باید بر همه

نظریه‌ها آگاهی پیدا کرده و افکار، عقاید و نظریه‌های درست و معقول در سیستم‌های گوناگون را با توجه به شرایط و مقتضیات فرهنگی و اجتماعی محیط خود به کار ببندد (عثمانی و همکاران، ۲۰۲۰). به اعتقاد صاحب‌نظران، علاوه بر کمبود تجهیزات و امکانات ورزشی، نبود شناخت کافی از اهمیت ورزش، هماهنگ نبودن رشد جمعیت و توسعه فضاهای ورزشی برای بانوان، محدودیت‌های اجتماعی و خانوادگی، بی‌توجهی رسانه‌های جمعی به اشاعه فرهنگ ورزش بین زنان، فقر آگاهی و فرهنگی از جمله عواملی که موجب شده تا ورزش در ابعاد کلان به‌ویژه ورزش بانوان آن‌طور که باید در کشور جایگاه واقعی خود را پیدا نکند (تربت و همکاران، ۱۳۹۸).

موضوع پژوهش‌ها در دانش جامعه‌شناختی روابط انسانی، ارزش‌ها، سنت‌های رایج در جوامع و به‌طور کلی پدیده‌های انسانی است. به همین دلیل مسائل موجود در این تحقیقات با مسئله‌های موردبررسی در علوم طبیعی تفاوت آشکاری دارد. اوضاع اجتماعی، بسته به زمان و مکان دچار دگرگونی می‌شود و همین امر باعث ایجاد مشکلاتی در پژوهش‌های جامعه‌شناختی خواهد شد. از طرفی پیش‌بینی رفتار انسان‌ها تقریباً غیرممکن است و همین امر باعث می‌شود نتایج پژوهش‌ها تحت تأثیر رفتار متغیر انسان‌ها در شرایط مختلف قرار گیرد. گذشته از این‌ها پژوهشگران در پدیده‌های انسانی موظف به رعایت موارد اخلاقی هستند و این نوع محدودیت، بر روند پژوهش تأثیرگذار خواهد بود (خدایی و همکاران، ۲۰۲۳). از طرفی آگاهی از تأثیر نیروهای اجتماعی، یکی از نتایج دانش جامعه‌شناختی است. با استفاده از همین دانش، هدف مهم علم جامعه‌شناختی نیز محقق می‌شود (آلیسون^۴ و همکاران، ۲۰۲۳). این هدف مهم، پیش‌بینی و کنترل رفتارهاست. پیش‌بینی رفتارهای گروهی امتیازاتی برای انسان‌ها خواهد داشت. این‌گونه پیش‌بینی‌ها می‌تواند به طرح و برنامه‌های رسمی دولت‌ها برای آینده جامعه کمک کند. طبیعی است دولت‌ها برای ارائه امکانات خدماتی به مردم و نهادها باید پیش‌بینی کنند در آینده چه اوضاعی بر جامعه حاکم خواهد شد و همچنین چه نیازهایی باید به وسیله آن‌ها برآورده شود. نیازهایی

¹ Hartill

² Della Lena

³ Pate

⁴ Allison

همچون ساخت و تجهیز مدارس، ارائه خدمات بهداشتی گرفته تا سلامتی افراد جامعه و احداث مراکزی مختص قشرها و سنین مختلف. بی‌شک جوامع در نبود اطلاعات مربوط به این نیازها و راهکارهای برآورده سازی آنها دچار تعلیق می‌شوند (رحیمی کیارمش، ۲۰۲۳). در میان عوامل مطرح در فرآیند ورزشکار شدن افراد، مباحث مربوط به جامعه‌پذیری قربت بیشتری با مباحث جامعه‌شناختی دارد؛ زیرا این بحث کانون توجه بسیاری از مکاتب جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی و روان‌شناسی را برای سالیان متمادی به خود اختصاص داده است. از این رو مطالعات جامعه‌شناختی پیرامون مباحث ورزشی، ورزشکار شدن و به‌طور کلی جهت‌گیری به سمت ورزش را به‌عنوان یک الگوی رفتاری در نظر گرفته‌اند که متأثر از عوامل مؤثر بر فرآیند کلی اجتماعی شدن است. با وجود تفاوت‌ها و اختلاف‌نظرهایی که جامعه‌شناسان در مورد فرآیند جامعه‌پذیری داشته‌اند، در مورد عوامل مؤثر بر این فرآیند، خانواده، رسانه، آموزش و... اتفاق نظر بیشتری وجود دارد. در میان این عوامل نیز خانواده با توجه به تغییرات گسترده‌ای که در طول زمان از سر گذرانیده، اما هنوز به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل جامعه‌پذیری مورد توجه قرار دارد (سالار آبادی و همکاران، ۲۰۲۲).

تأمین و حفظ سیاست‌های جسمانی یکی از اهداف عالی انسان است که می‌تواند از طریق ابعاد سه‌گانه بهداشت (جسمانی، روانی و اجتماعی)، حاصل شود؛ اما هرگاه از موضوع سلامتی سخن به میان آمده است، عموماً بعد جسمانی آن مدنظر قرار گرفته و به سایر ابعاد به‌ویژه بعد روان‌شناختی آن توجه کافی نشده است. سلامت روان شاخه‌ای از علم بهداشت است که با پیشگیری از اختلال‌های روانی و حفظ شیوه‌های بهینه زندگی و بهداشت عاطفی سروکار دارد (فندرسی و همکاران، ۲۰۲۳). همچنین بحث سیاست‌های جسمانی و انواع آن، در دوره‌های مختلف زندگی در پژوهش‌هایی مورد بررسی قرار گرفته است، اما در دوره نوجوانی، این پژوهش‌ها کمتر مشاهده گردیده است. چرا که نوجوانی از اهمیت بسیاری برخوردار می‌باشد. سازمان جهانی بهداشت، سن نوجوانی را ۱۰ تا ۱۹ سالگی تعریف کرده است (محسنی و همکاران، ۲۰۲۳).

امروزه ورزش چنان مرزهای جغرافیایی و عقیدتی را در هم می‌شکند و شور و هیجانی به وجود می‌آورد که تبدیل به زبان جهانی بین ملت‌ها گردیده است. علاوه بر تنوع مخاطبان ورزش در میان مردم، ورزش روابط عمیق و گسترده‌ای با سایر حوزه‌های زندگی اجتماعی همچون سیاست، اقتصاد، آموزش، رسانه و خانواده دارد. به‌منظور نشان دادن اثرگذاری ورزش در زندگی اجتماعی به نمونه‌هایی از روابط ورزش و نهادهای اجتماعی اشاره می‌کنیم: حجم عظیم سرمایه مالی که به‌صورت دولتی و خصوصی صرف ورزش می‌شود، وابستگی صنعت و تجارت به ورزش به‌واسطه تولید کالاهای ورزشی و نیز آگهی‌های تبلیغاتی که در حاشیه رویدادهای ورزشی در معرض دید مصرف‌کنندگان قرار می‌گیرد، اشتغال مستقیم و غیرمستقیم هزاران نفر به واسطه مسائل مرتبط با ورزش و... نشان از وجود روابط گسترده بین ورزش و اقتصاد جوامع دارد. ورود روزافزون دولت‌ها به عرصه ورزش با استدلال‌هایی نظیر افزایش سلامت عمومی، ورزش بانوان، افزایش وجهه ملی، کنترل خشونت و... نشان از اهمیت ورزش در عرصه سیاست است. همچنین رفت‌وآمدهایی که در عرصه‌های مدیریتی از جانب مردان سیاسی به حوزه ورزش و نیز مردان ورزشی به عرصه سیاست گاه صورت می‌پذیرد نیز گواهی بر این مدعاست (قاسمی و همکاران، ۲۰۱۷).

نتایج بررسی‌های یک دهه اخیر نشان می‌دهد که گرایش بانوان به ورزش فوق‌العاده است اما برای فراگیر شدن ورزش در زندگی آنان باید بیش از پیش فرهنگ‌سازی و فواید ورزش با بیان دلایل علمی آن همراه شود. در کشور ما بانوان حدود نیمی از جمعیت را تشکیل می‌دهند، این قشر از جامعه؛ گذشته از سلامتی، شادابی و نشاط، برای انجام هر چه بهتر زندگی فردی و اجتماعی به فرهنگ‌سازی برای مشارکت در ورزش از طریق توسعه فضاهای ورزشی، زیرساخت‌ها، تأمین اعتبارات و امکانات و حامیان مالی در این عرصه نیاز دارند (کاظمی زهرانی و همکاران، ۲۰۱۹) نگرش در مورد زن و به تبع آن سیاست‌های جسمانی بانوان در حقیقت تعیین‌کننده سیاست‌های اجرایی ورزش زنان در سطح جامعه می‌باشد. ورزش بانوان شامل همه مسابقات خاص بانوان چه در

شکل حرفه‌ای، آماتور یا ورزش همگانی در تمام رشته‌های ورزشی می‌شود. مشارکت بانوان در ورزش و سیاست‌های جسمانی بانوان در قرن بیستم میلادی، به‌ویژه در اواخر آن افزایش چشمگیری یافت. این افزایش تحت تأثیر تغییرات فرهنگی جامعه بود که بر برابری جنسیتی تأکید داشت (بای و همکاران، ۲۰۲۲). تیدماس^۱ و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهشی به این نتایج دست یافتند که در بعد اجتماعی تأثیرات فراوانی بر زندگی اجتماعی بانوان دارد به‌طوری‌که ورزش موجب جلوگیری از آسیب اجتماعی، افزایش تعاملات اجتماعی است. پاتریک^۲ و همکاران (۲۰۲۳) پژوهشی به این نتایج دست یافتند که هویت اخلاقی رفتارهای اجتماعی بیشتری را پیش‌بینی می‌کند، به‌ویژه برای نوجوانانی که دارای خودکارآمدی اجتماعی هستند. هویت اخلاقی با قضاوت اخلاقی رابطه مثبت دارد و هر دو رفتار ضداجتماعی (پیوستن به) کمتر پیش‌بینی می‌کردند. احمد^۳ و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی دریافتند که چاقی در افراد با عواقب شیوه زندگی فقیر و علائم خلقی و اضطراب قابل توجه در جمعیت آسیای جنوب آسیا، ارتباط دارد.

برای آن‌که ورزش در زندگی روزمره بانوان جایگاه واقعی خود را پیدا کند تغییر نگرش مسئولان، فرهنگ‌سازی و نقش مهم رسانه‌ها در بسترسازی تحقق این امر مهم اجتناب‌ناپذیر است. کارشناسان تأکید دارند برای پیشرفت و توسعه ورزش بانوان باید دیدگاه‌ها نسبت به حضور بانوان در اجتماع تغییر کند و این فرهنگ نهادینه شود که در ورزش تفکیک جنسیتی معنا ندارد چراکه هیچ‌گاه اسلام مانع ورزش بانوان نبوده و باید برخی تفکر در این ارتباط بازنگری شوند (آقاملایی نیکخواه و همکاران، ۲۰۱۹). بررسی‌ها نشان می‌دهد در شرایط فعلی جامعه ایران زنان برای ورزش کردن و سیاست‌های جسمانی بانوان با مشکلات و موانعی روبرو هستند. از جمله این موانع می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: موانع فرهنگی و دینی: عواملی همچون ترس از آسیب رسیدن به ارزش‌های فرهنگی و دینی و عدم رعایت هنجارهای اجتماعی، زیر سؤال رفتن دیدگاه‌های دینی، تصور کمبود

وقت برای زنان، نداشتن انگیزه‌های لازم برای شرکت در مسابقات و خجالتی بودن. موانع اجتماعی: عواملی مانند ضعف در اطلاع‌رسانی و آگاهی بخشی، پیش‌بینی نکردن برنامه‌های مفرح، بی‌توجهی برخی مسئولان و کمبود الگوهای موفق. موانع خانوادگی: از جمله مخالفت والدین یا همسر، ترس والدین از افت تحصیلی فرزندان و آشنا نبودن اعضای خانواده با ورزش، تصور والدین از محیط‌های ورزشی به‌عنوان محیط‌های ناپاک. نبود یا کمبود امکانات و تجهیزات: همچون دسترسی نداشتن آسان و سریع به امکانات، فضاهای ورزشی و نامناسب بودن وقت تمرینات ورزشی برای زنان (همتی راد و همکاران، ۲۰۱۵). سیاست‌های جسمانی بانوان به‌عنوان جایگاه والای او در جوهره خلقت به‌ویژه در شکل‌گیری فرهنگ، تربیت، سعادت و حفظ و ارتقای سلامت خانواده و جامعه دارای نقش تعیین‌کننده است که این خود تحت تأثیر حقوق اساسی آنان در خانواده و اجتماع قرار می‌گیرد. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با حمایت از حقوق انسانی، اجتماعی و فرهنگی همه افراد اعم از زن و مرد، سیاست‌های جسمانی را یک حق اساسی دانسته و تأمین نیازهای سلامت آن‌ها را تکلیف اصلی دولت شمرده است. منشور حقوق زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران نیز بر حق سلامت زنان در بهره‌مندی و دسترسی به خدمات، حمایت‌ها و مراقبت‌های بهداشتی درمانی موردنیاز و باکیفیت مناسب تأکید می‌نماید. شورای عالی انقلاب فرهنگی بر اساس پیشنهاد شورای فرهنگی، اجتماعی زنان سیاست‌های لازم و راهبردهای اساسی برای تضمین سیاست‌های جسمانی بانوان و دستیابی آنان به مراقبت‌های همه‌جانبه و موردنیاز در دوره‌های مختلف زندگی را با تکیه بر پژوهش‌های انجام‌شده در ابعاد مختلف و با تأکید بر عوامل فرهنگی تأثیرگذار می‌داند (کریمی و همکاران، ۲۰۱۹).

از آنجایی که امروزه حضور بانوان در اجتماع به لحاظ بهره‌مندی جامعه از توانمندی‌های آنان و برخورداری ایشان از امکانات جامعه در جهت رشد و تعالی فرد و اجتماع بسیار مهم و ارزشمند است؛ لذا فراهم نمودن زمینه‌های مشارکت بانوان به‌عنوان نیمی از منابع انسانی جامعه در فرآیند توسعه و فضا سازی فرهنگی در عرصه ملی و جهانی و همچنین تحقق عدالت اجتماعی امری

¹ Tidmas

² Patrick

³ Ahmad

بانوان در ورزش باشگاهی و راهکارهای لازم، بر اساس نظرات صاحب‌نظران علمی و سیاست‌گذاری و مسئولان اجرایی از بخش‌های مختلف مؤثر بر جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی ارائه گردد.

روش‌شناسی

روش تحقیق از نوع مطالعات کیفی با رویکرد اکتشافی نظاممند با رویکرد تماتیک (گلیر و همکاران، ۲۰۱۱) بود. جامعه آماری پژوهش شامل اساتید مدیریت ورزشی، جامعه‌شناسی ورزشی و روان‌شناسی ورزشی (حداقل دو پژوهش در زمینه عنوان حاضر) و ورزشکاران نخبه بانوان (حداقل ده سال فعالیت مداوم ورزشی و کسب مدال‌های قهرمانی در مسابقات کشوری و تحصیلات کارشناسی ارشد و دکتری) بود. تعداد این افراد به صورت حدودی، ۴۵ نفر بود. نمونه آماری بر مبنای رسیدن به اشباع نظری به صورت هدفمند انتخاب شدند (۱۸ نفر). ابزار پژوهش شامل مطالعه کتابخانه‌ای نظاممند و مصاحبه اکتشافی (نیمه ساختارمند) بود. مشخصات ابزارهای پژوهش به صورت زیر می‌باشد

جدول ۱. مشخصات ابزارهای پژوهش

روش	مطالعه کتابخانه‌ای	مصاحبه
ابزار	رونوشت (چک‌لیست استخراج مفاهیم)	چارچوب پرسش (پرسشنامه باز پاسخ)
نمونه مورد مطالعه	منابع اطلاعاتی	منابع انسانی
روایی	انتخاب نسخه‌های معتبر به لحاظ علمی روایی محتوایی رونوشت از دیدگاه متخصصان	انتخاب افراد برحسب شایستگی علمی و فنی روایی محتوایی پرسشنامه از دیدگاه متخصصان
میزان توافق بین کدگذاران و مصححان: ۰/۷۷		

اساس انتخاب نمونه این بود که افراد و اطلاعات منتخب بتوانند به شکل‌گیری نظریه و تکرارپذیری یافته‌ها کمک کنند. با ارائه بازخورد به مصاحبه‌شوندگان و قرار دادن آن‌ها در مسیر پژوهش به‌طوری‌که بر نحوه پاسخ گوئی آن‌ها تأثیر نگذارد، به‌منظور افزایش روایی درونی اقدام شد. ضمناً، پس از انجام هر مصاحبه، الگوی به‌دست‌آمده تا آن مرحله ارائه می‌شد و در صورتی‌که مصاحبه‌شونده نکاتی را نسبت به الگو داشت، مورد بحث قرار می‌داد. این کار پس از انجام مصاحبه انجام می‌شد تا

ضروری به نظر می‌رسد. تجربه دو دهه گذشته در جامعه ایران نشان می‌دهد گرایش بانوان به حضور در تیم‌های ورزشی و سیاست‌های جسمانی بانوان به‌شدت افزایش یافته است. شاهد این مدعا راه‌اندازی لیگ قهرمانی بانوان در رشته‌های فوتبال، فوتسال، والیبال، بسکتبال، هندبال، کاراته و برخی رشته‌های ورزشی دیگر است. محققان عقیده دارند از چالش‌های مهم در انتقال نتایج تحقیقات و کاربرد آن‌ها، فقدان تحلیل مفهومی و کاربردی نتایج است و نیازمند انجام تحقیقات کیفی و شناخت عمیق‌تر موضوع است. از این رو، نبود شناختی نظام مند و تحلیلی از نتایج تحقیقات، منجر به انجام اقدامات ناقص و تأثیرگذاری محدود بر سیاست‌ها و برنامه‌های جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی می‌گردد. در راستای توسعه سیاست‌ها، برنامه‌های سلامت زنان و سیاست‌های جسمانی بانوان در کشور، شناخت خلأها و رفع نیازهای موجود علمی تحقیقاتی و موانع به‌کارگیری دستاوردها در طراحی بهینه برنامه‌ها و ارائه خدمات متناسب با نیاز و مبتنی بر اطلاعات و شواهد علمی یک ضرورت است. در این پژوهش با استفاده از نتایج سعی خواهد شد اهم موضوعات و چالش‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرایی سیاست‌های جسمانی

استخراج مؤلفه‌ها با بررسی مبانی و پیشینه از طریق مطالعه اسناد، کتاب‌ها و مقالات شامل منابع داخلی و خارجی انجام گردید. از مصاحبه‌ها جهت تکمیل و تطبیق عوامل و روابط شناسایی‌شده در مطالعه کتابخانه‌ای استفاده شد. انجام مصاحبه‌ها بر اساس چارچوب تحلیلی طراحی‌شده از قبل صورت گرفت. قبل از انجام هر مصاحبه، مصاحبه‌های قبلی تحلیل‌شده و مبنای مصاحبه جدید قرار می‌گرفتند. روایی ابزار با استفاده از روش‌های روایی‌سنجی کیفی ذکرشده کنترل و مطلوب ارزیابی شد.

به مؤلفه‌ها، سپس ابعاد و درنهایت عامل‌های اصلی در مدل مفهومی شوند.

یافته‌های پژوهش

نتایج جمعیت شناختی پژوهش در جدول ۲ گزارش شده است:

یافته‌های پژوهش شامل چارچوب کدگذاری مؤلفه‌ها و مدل مفهومی برخاسته از آن است. چارچوب مفهومی استخراج شده شامل ۳ مضمون فراگیر، ۷ مضمون سازمان‌دهنده و ۳۵ مضمون پایه بود. نتایج کدگذاری در جدول ۳ گزارش شده است.

بر اساس جدول بالا، ۳ مضمون فراگیر خرد (خانواده)، میانی (اجتماعی) و کلان (حاکمیت)، از راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی به دست آمد.

با بررسی مبانی نظری و نظر اساتید و برخی از مصاحبه‌شوندگان، کدگذاری انتخابی انجام شد و نتایج در شکل ۱ آورده شده است

مصاحبه خالی از هرگونه پیش‌فرض و جهت‌گیری انجام شود. همزمان با گردآوری داده‌ها، کار تحلیل آن‌ها طی سه مرحله کدگذاری نیز شروع شد. منابع و متون موجود نیز در روند تکمیل تئوری مورداستفاده قرار می‌گیرند. کار گردآوری داده‌ها تا زمانی ادامه یافت که پژوهشگر اطمینان حاصل کند که ادامه کار نکته تازه‌ای به دانسته‌های او نمی‌افزاید. پس از انجام ۱۸ مصاحبه در طی دوره شش ماه (زمان مصاحبه‌ها ۳۰ الی ۶۰ دقیقه)، تحلیل داده‌ها حاکی از اضافه نشدن داده جدید به داده‌های قبلی بود؛ چراکه درصد بالایی از داده‌های مستخرج از مصاحبه‌های آخر تکراری بود؛ بنابراین، با رسیدن به حد اشباع نظری، به مصاحبه‌ها پایان داده شد. کدگذاری با استفاده از مطالعات قبلی و نظر چند پژوهشگر انجام شد. مدل پژوهش نیز بر اساس روابط شناسایی شده به صورت یک چارچوب مفهومی ترسیم گردید. کدگذاری در سه مرحله تحلیل مضمون (مضامین پایه، سازنده و مضامین فراگیر) انجام شد تا مقوله‌ها تبدیل

جدول ۲. توصیف ویژگی‌های دموگرافیک مصاحبه‌شوندگان

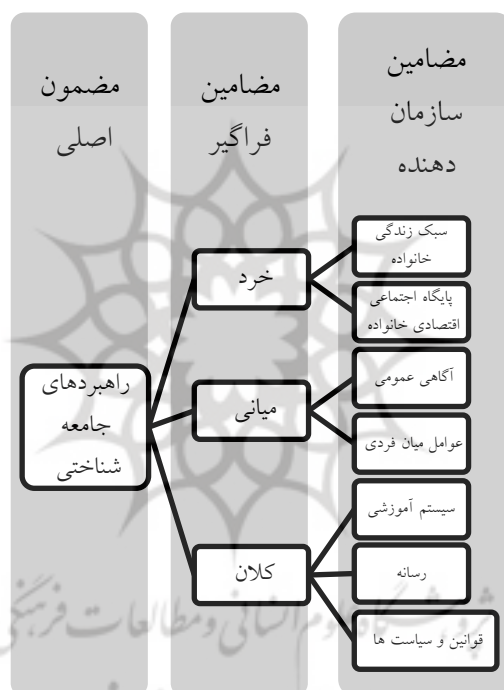
کد مصاحبه‌شوند	جنسیت	سن	سطح تحصیلات	گروه	کد مصاحبه‌شونده	جنسیت	سن	سطح تحصیلات	گروه
E ¹	مرد	۴۴	دکتری	استاد	E10	مرد	۴۳	دکتری	استاد
E2	مرد	۴۳	دکتری	استاد	E11	زن	۳۹	دکتری	ورزشکار
E3	زن	۳۳	دکتری	ورزشکار	E12	زن	۴۰	دکتری	استاد
E4	زن	۴۰	دکتری	ورزشکار	E13	مرد	۵۵	دکتری	استاد
E5	زن	۳۹	دکتری	استاد	E14	مرد	۴۱	دکتری	استاد
E6	مرد	۵۱	دکتری	استاد	E15	زن	۲۸	کارشناسی ارشد	ورزشکار
E7	مرد	۴۳	دکتری	استاد	E16	زن	۳۴	کارشناسی ارشد	ورزشکار
E8	مرد	۵۰	دکتری	استاد	E17	مرد	۳۳	دکتری	استاد
E9	زن	۳۰	کارشناسی ارشد	ورزشکار	E18	زن	۲۹	کارشناسی ارشد	ورزشکار

جدول ۳. کدگذاری سه مرحله‌ای مفاهیم شناسایی شده

ردیف	مضامین فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه	کد مصاحبه‌شوندگان
۱.			تغییر سبک زندگی خانواده‌ها از طریق آموزش‌های کاربردی	Q6,Q7,Q8,Q11
۲.	سطح خرد	سبک زندگی	تغییر سبک زندگی خانواده‌ها به سمت زندگی فعال‌تر	Q11,Q12,Q13,Q15,Q17
۳.	(خانواده)	خانواده	توجه بیشتر اعضای خانواده به خصوص پدر و مادر به ورزش	Q5,Q8,Q9,Q10,Q19
۴.			تغییر سبک زندگی زنان به سمت ورزش بیشتر در اوقات فراغت	Q6,Q7,Q8,Q11

ردیف	مضامین فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه	کد مصاحبه‌شوندگان
۵.		پایگاه اجتماعی	افزایش سرانه مالی در سبد خانواده برای هزینه کرد در بخش ورزش خانواده	Q11,Q14,Q15,Q16
۶.		اقتصادی خانواده	افزایش سرانه ورزش به‌منظور پیشگیری از هزینه در درمان	Q1,Q12,Q16,Q17
۷.			افزایش آگاهی نسبت به اثرات مثبت ورزش در زندگی شخصی زنان	Q3,Q4,Q15
۸.			افزایش آگاهی نسبت به اثرات مثبت جسمانی و روانی ورزش بر زنان	Q1,Q11,Q16
۹.			افزایش آگاهی نسبت به اثرات مثبت ورزش بر تناسب‌اندام	Q8,Q10,Q15,Q17
۱۰.			افزایش آگاهی نسبت به اثرات ورزش در به تأخیر انداختن پیری	Q2,Q5,Q7,Q8,Q13,Q15
۱۱.		آگاهی عمومی	تغییر نگرش زنان نسبت به تأثیر منفی کار با دستگاه‌های بدن‌سازی در زیبایی زنان	Q9,Q15,Q16,Q17
۱۲.		سطح میانه (اجتماع)	تغییر نگرش دیدگاه زنان نسبت به عدم انجام فعالیت بدنی به‌صورت مداوم	Q16 Q12, Q8, Q2,Q5,
۱۳.			تغییر نگرش زنان نسبت به ذخیره نشدن ورزش در بدن	Q3,Q4,Q5,Q18
۱۴.			تغییر نگرش زنان نسبت به تأثیر معجزه‌آسای ورزش بعد از یک ماه فعالیت بدنی	Q1,Q11,Q12,Q15
۱۵.			ترویج ورزش زنان توسط شبکه‌های اجتماعی	Q12,Q13,Q16,Q17,Q18
۱۶.			حضور در جمع‌های دوستانه و خانوادگی ورزشی	Q1,Q2,Q3,Q4,Q5,Q7,Q10,Q11,Q12,Q13
۱۷.			فالو کردن پیج‌ها و کانال‌های باشگاهی و یا ورزشکاران زن	Q5,Q7,Q8,Q10,Q12,Q18
۱۸.		عوامل میان فردی	حضور در رویدادهای ورزشی دسته‌جمعی توسط شهرداری‌ها و سایر سازمان‌ها	Q11,Q14,Q15,Q16,Q17
۱۹.			فعالیت بیشتر NGO ها و سازمان‌های مردم‌نهاد و داوطلبانه در فعالیت‌های ورزشی زنان	Q3,Q6,Q8,Q9,Q10,Q13
۲۰.			بهبود سیستم آموزشی کشور به سمت ترویج ورزش زنان در مدارس	Q1,Q11,Q14,Q15,Q16,Q17
۲۱.			فعالیت بیشتر سیستم آموزشی کشور در رویدادهای ورزشی زنان نظیر اعزام تیم‌های ورزشی دانشگاهی و آموزش و پرورش به مسابقات داخلی و خارجی در تمامی رشته‌های ورزشی	Q1,Q5,Q6,Q9
۲۲.			همکاری سازمان‌های آموزشی با سازمان‌های ورزشی در تخصیص امکانات، مربیان، رویدادها و...	Q5,Q6,Q7,Q12,Q15
۲۳.		سیستم آموزشی	تغییر سبک زندگی زنان به سمت زندگی فعال از طریق فرهنگ‌سازی و آموزش در سیستم آموزشی کشور	Q9,Q15,Q16,Q17
۲۴.		سطح کلان (حاکمیت)	استفاده از کتاب‌های آموزشی ورزش محور در مدارس به‌صورت تخصصی و به تفکیک سن و جنس	Q1,Q4,Q13,Q14,Q15
۲۵.			استفاده از معلمان و اساتید تربیت‌بدنی توانمند و زبده در سیستم آموزشی کشور	Q9,Q14,Q15,Q16
۲۶.			تغییر نگرش زنان از سنین پایین در سیستم آموزشی از نگاه به ورزش به‌عنوان عامل سلامتی به‌جای عامل زیبایی ساز	Q1,Q2,Q12,Q16,Q17
۲۷.			ترویج ورزش بانوان توسط رسانه‌ها	Q3,Q4,Q15,Q18
۲۸.		رسانه	تولید برنامه‌های آموزشی برای ورزش زنان	Q1,Q11,Q16
۲۹.			تولید برنامه‌های تخصصی ورزشی برای باشگاه زنان	Q8,Q10,Q15,Q17

ردیف	مضامین فراگیر	مضامین سازمان دهنده	مضامین پایه	کد مصاحبه‌شوندگان
۳۰.			ترویج فرهنگ ورزش کردن زنان در فیلم‌ها، مستندها، اخبار، تبلیغات (پیام‌های بازرگانی)	Q2,Q5,Q7,Q8,Q13,Q15
۳۱.			همکاری رسانه با سازمان‌های آموزشی برای در اختیار قرار دادن محتوای آموزشی رسانه‌ای	Q9,Q12,Q15,Q16,Q17
۳۲.			تغییر قوانین در حضور زنان در ورزشگاه‌ها به‌عنوان تماشاچی	Q16 Q12, Q8, Q2,Q5,
۳۳.			تغییر قوانین مربوط به پخش مسابقات ورزش زنان باحجاب	Q3,Q4,Q5,Q18
۳۴.		سیاست‌ها و قوانین	تشویق بنگاه‌های اقتصادی با بخشیدن مالیات‌ها برای حمایت مالی در ورزش زنان	Q1,Q11,Q12,Q15
۳۵.			تشویق و ترغیب باشگاه‌های ورزشی برای اختصاص بیشتر زمان و مکان به ورزش زنان	Q12,Q13,Q16,Q17,Q18

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی بود. سیاست‌های جسمانی بانوان به‌عنوان جایگاه والای او در جوهره خلقت به‌ویژه در شکل‌گیری فرهنگ، تربیت، سعادت و حفظ و ارتقای سلامت خانواده و جامعه دارای نقش تعیین‌کننده است که این خود تحت تأثیر حقوق اساسی آنان در خانواده و اجتماع قرار می‌گیرد. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با حمایت از حقوق انسانی، اجتماعی و فرهنگی همه افراد اعم از زن و مرد، سیاست‌های جسمانی را یک حق اساسی دانسته و تأمین نیازهای سلامت آن‌ها را تکلیف اصلی دولت شمرده

راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی پیشنهادشده، در سه حوزه خرد یا فردی (سبک زندگی خانواده و پایگاه اقتصادی اجتماعی خانواده)، سطح میانی یا اجتماع (آگاهی عمومی و عوامل میان فردی) و سطح کلان یا حاکمیت (سیستم آموزشی، رسانه و قوانین و سیاست‌ها) مشخص گردید.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر ارائه مدل راهبردهای

است. منشور حقوق بانوان در نظام جمهوری اسلامی ایران نیز بر حق سلامت بانوان در بهره‌مندی و دسترسی به خدمات، حمایت‌ها و مراقبت‌های بهداشتی درمانی موردنیاز و باکیفیت مناسب تأکید می‌نماید. نتایج پژوهش نشان دادند که راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی در سه حوزه خرد (سبک زندگی خانواده و پایگاه اقتصادی اجتماعی خانواده)، سطح میانی (آگاهی عمومی و عوامل میان فردی) و سطح کلان (سیستم آموزشی، رسانه و قوانین و سیاست‌ها) می‌باشند.

براساس نتایج به‌دست‌آمده، راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی در حوزه خرد شامل سبک زندگی خانواده و پایگاه اقتصادی اجتماعی خانواده می‌باشد که این یافته با یافته‌های محسنی و همکاران (۲۰۲۳)، سالار آبادی و همکاران (۲۰۲۲)، پاتریک^۱ و همکاران (۲۰۲۳) و احمد^۲ و همکاران (۲۰۲۲) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان اظهار کرد که امروزه نقش بانوان در فعالیت‌های اجتماعی در جامعه ایران پررنگ‌تر از گذشته شده است؛ اما باوجود سیر فزاینده حضور بانوان در عرصه‌های اجتماعی، مشارکت و حضور آنان در فعالیت‌های ورزشی محدود است. بی‌شک سرعت پیشرفت زنانی که ورزش را آغاز کرده‌اند متفاوت است، اما نکته حائز اهمیت آن است که این پیشرفت کم‌وبیش در همه‌جا در حال گسترش است. به‌هرحال باید به موانع بسیاری غلبه کرد. در سطح سیاسی، به‌ویژه در کشورهای درحال توسعه، این فرایند با مشکلات اقتصادی متوقف می‌شود زیرا دسترسی به ورزش به‌مراتب نیازمند به مبارزه علیه گرسنگی و فقر، سلامت تعلیم و تربیت است. گسترش مشارکت بانوان در ورزش، تشریک‌مساعی و تلاش همه منابع را می‌طلبد مانند سازمان‌های ورزشی، قدرت سیاسی و اقتصادی و رسانه‌ها، کسانی که مسئولیت تخصیص منابع را بر عهده دارند، باید توجه کنند که از برنامه‌های بانوان حمایت شود و اقدامات ویژه‌ای در جهت پیشبرد این اعلامیه انجام دهند. تحقیقات نشان داده است که میزان مشارکت بانوان در انواع فعالیت‌های ورزشی نسبت به پسران هم‌سن خود پایین‌تر بوده و میزان

کناره‌گیری از ورزش نیز در بین بانوان ورزشکار بیشتر است. خانه‌داری، تربیت کودک و کسب درآمد برای زندگی، فرصت کمی را در اختیار بانوان برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی به آنان می‌دهد. زمانی که جنسیت با ایجاد روابط طبقه‌ای درهم‌آمیخته و وارد زندگی بانوان می‌شود، در زندگی آنان دگرگونی بنیادی ایجاد می‌نماید. زن بودن یعنی بهره‌مندی از شانس کمتر برای پرداختن به ورزش و اگر زن ازدواج کرده و فرزند داشته باشد، نسبتاً از شانس زیادی برای پرداختن به ورزش‌های منظم و سازمان‌یافته برخوردار نخواهد بود. بررسی‌های تجربی و تئوریک پیشین نشان داده‌اند که تفاوت در میزان مشارکت بانوان در فعالیت‌های ورزشی تنها ناشی از عوامل زیستی و محیطی نیست، بلکه عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تأثیر بسزایی در گرایش بانوان به مشارکت در ورزش دارند.

براساس نتایج به‌دست‌آمده، راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی در حوزه میانی شامل آگاهی عمومی و عوامل میان فردی می‌باشد که این یافته با یافته‌های خدایی و همکاران (۲۰۲۳)، کاظمی زهرانی و همکاران (۲۰۱۹) و تیدماس^۳ و همکاران (۲۰۲۳) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان اظهار کرد که رسانه‌ها با توجه به گسترش خود در سطح جامعه به‌خوبی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهند. رسانه‌ها با استفاده از پتانسیل‌های خود ازجمله فرهنگ‌سازی، آگاهی‌دادن و اطلاع‌رسانی می‌توانند به توسعه ورزش بانوان در باشگاه‌ها در میان اقشار مختلف جامعه به‌ویژه بانوان نوجوان و جوان و همچنین گسترش حضور افراد در برنامه‌های ورزشی منجر گردد. ازجمله عوامل میان فردی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی می‌توان به این موارد اشاره کرد: فعالیت بیشتر NGO ها و سازمان‌های مردم نهاد و داوطلبانه در فعالیت‌های ورزشی بانوان، حضور در رویدادهای ورزشی دسته‌جمعی توسط شهرداری‌ها و سایر سازمان‌ها، ترویج ورزش بانوان توسط شبکه‌های اجتماعی و فالو کردن پیج‌ها و کانال‌های باشگاهی و یا ورزشکاران زن. همچنین بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، راهبردهای

¹ Patrick² Ahmad³ Tidmas

نابرابری آشکار است. اگرچه مالک عمل در همه حوزه‌های اداره کشور باید قوانین حاکم بر آن کشور باشد تا از اعمال سلیقه‌های گوناگون تا حدود زیادی جلوگیری شود، ولی با توجه به نبود یا کمبود سیستم آموزشی خوب، ضمانت اجرایی در به‌کارگیری این قوانین اغلب شاهد ایجاد تبعیض در حوزه‌های مختلف ورزش بانوان از دسترسی به امکانات و وسایل گرفته تا اطلاع‌رسانی اخبار مربوط به آنان هستیم. همچنین به نظر می‌رسد به‌منظور برطرف کردن این کمبود، قوانین دیگری که به‌صراحت در آن‌ها تفکیک جنسیتی به‌کاررفته، در حمایت از فعالیت‌های ورزشی بانوان وضع شده است، در صورتی که مشکل اصلی که همان نبود یا کمبود ضمانت اجرایی قوانین است، هنوز پابرجاست، به طوری که وضع دیگر قوانین، هرچند در حمایت از بانوان نیز نمی‌تواند بهبود جدی در این امر به وجود آورد و نبود ضمانت اجرایی، کارایی قوانین جدید را نیز خنثی می‌سازد؛ بنابراین در پاسخ به این یافته می‌توان این‌گونه پاسخ داد که دستکم در حوزه وضع قوانین، بانوان ایران برای انتخاب و انجام هرگونه فعالیت‌های ورزشی تا زمانی که در چارچوب موازین اسلامی باشد، هیچ‌گونه منعی وجود ندارد، اما اجرای این قوانین به سبب نبود یا کمبود ضمانت اجرایی کارآمد و متناسب، با مشکل جدی روبه‌رو خواهد بود.

بنابراین با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد داده می‌شود که با بازنگری اساسی قوانین و مقررات در توسعه ضمانت اجرایی بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی انجام پذیرد. همچنین پیشنهاد می‌شود که رسانه‌های با استفاده از پتانسیل‌های خود از جمله فرهنگ‌سازی، آگاهی دادن و اطلاع‌رسانی می‌توانند به توسعه ورزش بانوان در میان اقشار مختلف جامعه به‌ویژه جوانان و نوجوانان و همچنین گسترش حضور افراد در برنامه‌های ورزشی منجر گردد. همچنین پیشنهاد می‌شود که کسانی که مسئولیت تخصیص منابع را بر عهده‌دارند، باید توجه کنند که از برنامه‌های بانوان حمایت شود و اقدامات ویژه‌ای در این زمینه صورت پذیرد. در پایان شایان‌ذکر است که در مقایسه بین نتایج حاصل از این پژوهش و پژوهش‌هایی که پیش‌تر صورت گرفته است می‌توان گفت که این پژوهش علاوه بر ارائه عوامل خرد و میانی که در این زمینه باید موردتوجه قرار گیرند نیز، برخلاف سایر پژوهش‌های پیشین که هیچ‌گونه اهمیت و

جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی در حوزه کلان شامل سیستم آموزشی، رسانه و قوانین و سیاست‌ها می‌باشد که این یافته با یافته‌های فندرسی و همکاران (۲۰۲۳)، کاظمی زهرانی و همکاران (۲۰۱۹)، پیت^۱ و همکاران (۲۰۲۳) و آلیسون^۲ و همکاران (۲۰۲۳) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان اظهار کرد که از آنجایی که امروزه حضور بانوان در اجتماع به لحاظ بهره‌مندی جامعه از توانمندی‌های آنان و برخورداری ایشان از امکانات جامعه در جهت رشد و تعالی فرد و اجتماع بسیار مهم و ارزشمند است؛ لذا فراهم نمودن زمینه‌های مشارکت بانوان به‌عنوان نیمی از منابع انسانی جامعه در فرآیند توسعه و فضا سازی فرهنگی در عرصه ملی و جهانی و همچنین تحقق عدالت اجتماعی امری ضروری به نظر می‌رسد. تجربه دو دهه گذشته در جامعه ایران نشان می‌دهد گرایش بانوان به حضور در تیم‌های ورزشی و سیاست‌های جسمانی بانوان به‌شدت افزایش یافته است. در بین حوزه‌ها و نهادهای ذی‌ربط و اهم آن مغفول ماندن و غیر حساس بودن و کم‌توجهی حوزه دستگاه‌های متولی ورزش به اهمیت شناخت، سیاست‌گذاری، تعیین اهداف راهبردی و تأمین سازوکارهای اجرایی در بین اولویت‌های عملیاتی میان‌مدت و بلندمدت است. همچنین به‌علت گرایش مدیران تربیت‌بدنی و رسانه‌های ورزشی به ورزش قهرمانی، تاکنون کمتر به ورزش بانوان و سیاست‌های جسمانی مطلوب آنان پرداخته شده است. آنچه در حوزه توسعه و حمایت از ورزش بانوان در بخش قوانین و مقررات مشاهده می‌شود، نیازمند بازنگری اساسی در توسعه ضمانت اجرایی این قوانین است؛ بنابراین راهکار برون‌رفت از این وضعیت نیازمند بررسی جامع قوانین و مقررات در حوزه ورزشی بانوان و اصلاح و بهبود آن به‌ویژه با توجه به الزامات جدید ملی و بین‌المللی در حوزه ورزش بانوان نیازمند به‌روزرسانی هستند. بدیهی است که اصلاح و وضع قوانین جدید بدون وجود ضمانت اجرایی از کارآمدی لازم برخوردار نخواهد بود. اگرچه تأکید بسیار بر رعایت حقوق برابر زنان و مردان در همه حوزه‌ها در قوانین جمهوری اسلامی شده است، متأسفانه آنچه در عمل شاهدیم،

¹ Pate

² Allison

- Hamti Rad, G., Jamshidi Rad, M., Barzgarchali, F. (2015). The effectiveness of Islamic lifestyle education on the mental health of young people, *Theology and Islamic Sciences*, 1(1): 88-79. (Persian)
- Hartill, M., Rulofs, B., Allroggen, M., Demarbaix, S., Diketmüller, R., Lang, M. & Vertommen, T. (2023). Prevalence of interpersonal violence against children in sport in six European countries. *Child Abuse & Neglect*, 146, 106513.
- Karimi, N., Sadeghi, R., Azar Tal, B. (2018). Investigating the relationship between health literacy and healthy lifestyle in adolescents, 7th symposium and 4th self-care and patient education festival, Tehran, Tehran University of Medical Sciences. (Persian)
- Kazemi Zahrani, H., Tavakoli, F., Karimi, E. (2019). Investigating the relationship between Islamic lifestyle and psychological well-being in divorcing/divorced couples in Isfahan province, the third international research conference in psychology, counseling and educational sciences, permanent secretariat of the conference. (Persian)
- Khodai, V., Khodai, Z., Ibrahimpour, M. (2023). The effects of physical education activities in schools on the physical and social development of children, the 7th National Conference of Modern Researches in the field of Counseling, Educational Sciences and Psychology of Iran, Tehran. (Persian)
- Mohseni, H., Natghi, R. (2023). The responsibility of parents in the physical education of children from the perspective of jurisprudence, two quarterly journals of jurisprudence, 6(11). (Persian)
- Osmani, I., Soleimani, I., Zainali, Sh. (2020). Investigating the Structural Equation Model of Perceived Social Support and Life Satisfaction with Internet Addiction: With the Mediating Role of Social Capital, *Social Order Quarterly*, 12(2):101-122. (Persian)
- Pate, J. R., Hardin, R., Shapiro, D., & McKay, C. (2023). Inclusion, infusion, or confusion: Exploring how faculty address adaptive sport and recreation in the sport management classroom. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 33, 100458.
- Patrick, H., & Middleton, M. J. (2023). Turning the kaleidoscope: What we see when self-regulated learning is viewed with a qualitative lens. In *Using Qualitative Methods to Enrich Understandings of Self-regulated Learning* (pp. 27-39). Routledge.
- Rahimi Kiaramesh, F. (2023). The effect of exercise on the mental health of students in the physical dimension, anxiety and sleep disorder, social functioning and depression, the first international conference of sociology, social توجهی به بعد کلان نداشته‌اند، نگاه ویژه‌ای داشته و پیشنهادها قابل‌اعتنایی ارائه کرده است. این پژوهش برخلاف برخی از تحقیقات اشاره‌شده در بخش پیشینه که نگاه کلی دارند، بخشی‌نگر بوده و در تلاش است با نگاهی دقیق و موشکافانه مدلی را برای راهبردهای جامعه‌شناختی مؤثر بر سیاست‌های جسمانی بانوان در ورزش باشگاهی ارائه نماید. امید است نتایج این پژوهش موردتوجه مدیران و مسئولان سازمان‌های ورزشی قرار گیرد.
- ### References
- Agha Molai Nikkhah, H., Maqsoodi, S. (2019). Sociological analysis of lifestyle (traditional and modern) of Kerman citizens. *Islamic lifestyle centered on health*, 3(3), 47-63. (Persian)
- Ahmad, S., Khan, I., Pandit, J., Emad, N. A., Bano, S., Dar, K. I. & Sultana, Y. (2022). Brain targeted delivery of carmustine using chitosan coated nanoparticles via nasal route for glioblastoma treatment. *International Journal of Biological Macromolecules*, 221, 435-445.
- Allison, R., & Love, A. (2023). It should have been named women's rights... I was displeased: Teaching about gender ideology in the sport sociology classroom. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 32, 100413.
- Bai, N., Hosseini Jo, S. (2022). The relationship between physical fitness and general health of employees of Basij bases in Azadshahr city, *Journal of Movement Physiology and Health*, 2(2). (Persian)
- Della Lena, S., & Timming, A. R. (2023). Why do consumers prefer one brand over another? The economics and sociology of brand competitiveness. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 74, 103416.
- Fundersi, L., Hydrangea, I., Musaei, M. (2023). Investigating the relationship between the feeling of relative deprivation and quality of life with an emphasis on physical well-being during the Covid-19 era, a case study: female citizens living in Tehran, *Journal of Sociological Studies*, 16 (60). (Persian)
- Furqani, M., Khodamoradi, Y. (2018). The role of media literacy in modulating internet addiction (case study: students of the second secondary level of Chaharmahal Bakhtiari), 20(45):86-102. (Persian)
- Ghasemi, V., Fardasefani, E., Manochehrifar, S. (2017). Content analysis of shock documentary with emphasis on theories of social deviations, strategic researches on security and social order, 7th year, serial number (2). (Persian)

Tidmas, V., Halsted, C., Cohen, M., & Bottoms, L. (2023). The Participation of Trans Women in Competitive Fencing and Implications on Fairness: A Physiological Perspective Narrative Review. *Sports*, 11(7), 133.

Torbat, S., Tahira Sh. (2019). Investigating the relationship between Islamic lifestyle and psychological well-being and social health of primary teachers in Bandar Abbas city, 5th National Conference on Positive Psychology Updates, Bandar Abbas, and Farhangian University. (Persian)

sciences and education with a look to the future, Bushehr. (Persian)

Salar Abadi, S., Shirmardi, M., Hosseini Zarch, Z. (2022). The importance of physical and mental health in students, the second national conference of applied studies in educational processes, Bandar Abbas. (Persian)

Taheri, A. (2023). The relation of sociology to professional principles and ethics, the 8th international conference on interdisciplinary studies of health sciences, psychology, management and educational sciences. (Persian)

